

Det Europæiske Hus

Hvor nødvendighed og muligheder mødes

HUSinformation nr. 1 - 2007

Projektet Way Out er afsluttet. Afskalningens lighed med et kendt land (i baggrunden) er tilfældig...

Foto ©istockphoto

Det Europæiske Hus

DEH arbejder for at fremme socialt og økonomisk dårligt stillede menneskers adgang til arbejde, uddannelse og bolig i deres samfund.

DEH handler om godt naboskab, der giver udsatte mennesker muligheder for at skabe sig en aktiv og værdig livskvalitet.

DEH er en humanitær forening, uafhængig af økonomiske, politiske og religiøse interesser. Vi arbejder især i Øst- og Centraleuropa og Danmark.

Indhold i dette nummer

Jeg vil hjem - Way Out	3
Tryghed, frihed og retten	4
Kaos	5
Jeg kræver ikke så store ting af livet	7
Find Holger	9
Dansk mand 25 år	11
Elsker - elsker ikke	13
Ingen vold, stoffer og ...	17
Kan sorgens dybde måles på skrigets højde?	21
<i>Det kan vi ikke være bekendt</i>	26
<i>Bagsmækken</i>	28

www.europeanhouse.org

WAY OUT's HISTORIE

HusInformation er denne gang anderledes end ellers. Her får du nemlig rapporten fra projektet WAY OUT, som DEH gennemførte fra 2004-2006 med støtte fra Socialministeriet.

Det er en fortælling om et spændende projekt i Danmark for nogle af de mest udsatte mennesker (unge misbrugere med psykiske problemer). Og det er en fortælling om mange frivillige unge, der engageret var med i denne indsats.

INDHOLD

Jeg vil hjem	
Tryghed, frihed og retten til at være sig selv	
<i>Boks: Frivilligt arbejde har også en værdi</i>	
Kaos	
<i>Boks: Først eller sidst på måneden</i>	
Don't get hurt	
Jeg kræver ikke så store ting i livet	
Find Holger	
Dansk mand 25 år	
<i>Boks: Top 20 brugere i 05-06</i>	
A Way Out	
Elsker – elsker ikke	
Det Europæiske Hus handler om godt naboskab	
WANTED	
Ingen vold, stoffer og seksuel chikane	
<i>Boks: Spiseaftener</i>	
Interview med Rasmus og Michael	
<i>Boks: Frivillige</i>	
Havkatte, stifindere og nybyggere	
Kan sorgens dybde målets på skrigets højde?	
Himmelev	
<i>Boks: Charlottenborg 2004</i>	
Will you do something for me?	

HUSinformation nr. 1 – 2007 Særnummer: Rapport om Way Out Adresse Uraniavej 5 1878 Frederiksberg C. Kontakt Tlf.: 33 24 37 20 Mail: post@europeanhouse.org Hjemmeside: www.europeanhouse.org Redaktør Henrik Olsen Redaktør (ansvarshavende) Ove Lund Oplag 800	Det Europæiske Hus Det Europæiske Hus arbejder for at fremme socialt og økonomisk dårligt stillede menneskers adgang til arbejde, uddannelse og bolig i deres samfund. Det Europæiske Hus handler om godt naboskab, der giver udsatte mennesker muligheder for at skabe sig en værdig tilværelse. Det Europæiske Hus er en humanitær forening, uafhængig af økonomiske politiske og religiøse interesser. Det Europæiske Hus arbejder især i Øst- og Centraleuropa samt i Danmark.
---	---

HUSinformation nr. 1 – 2007

Rapport om Way Out

JEG VIL HJEM!

Tryghed, frihed og retten til at være sig selv

Af Ove Lund

3 basale livsforudsætninger – tryghed, frihed og retten til at være sig selv – er stort set taget fra de unge der kommer i Way Out. Det er derfor de har brug for et sted som Way Out.

De er ikke trygge, fordi de ikke har nogen bolig eller er i en usikker boligsituation, intet eller kun sporadisk arbejde, ingen fast kæreste eller ægtefælle, intet netværk udover øjeblikkets.

De har ingen frihed, fordi de ikke har noget valg, men hele tiden er slaver af tilfældigheder. Af om der viser sig et sted man kan sove, få noget at spise, kan skaffe sig penge, kan få fat i stoffer eller alkohol, nogen man kan være sammen med eller være foruden.

Tryghed og frihed er hinandens gensidige forudsætninger og forudsætningen for at kunne være sig selv.

Tryghed betyder at man hviler sikkert i sig selv og i tilværelsen, at man tør gå på gaden, at man tør besøge venner, at man stoler på, at ingen ønsker en ondt, at man ved der er en dag i morgen. Hvis man ikke er tryk er man ikke sig selv, men ude af sig selv. Utrygheden kan have sin årsag i omverdenen eller i en selv. Resultatet er det samme:

angst. Angst for andre mennesker og andres meninger eller for sine egne fantasier og hallucinationer.

Frihed betyder retten til at være fri for angst for sig selv eller andre. At man har et perspektiv der rækker ud over den øjeblikkelige behovstilfredsstillelse. At man kan vælge mellem flere ting der er godt for én og ikke kun mellem det der er dårligt, destruktivt eller dårligt og destruktivt. Frihed er ikke at skulle se sig over skulderen hele tiden. Frihed er frihed for den stadigt nagende tvivl. Frihed er uden tvang. Hvis man ikke har frihed, er man ikke sig selv, men ved siden af sig selv, mens man vogter over at man gør som ufriheden dikterer.

Tryghed, frihed og at være sig selv er derfor noget af det væsentligste Way Out kan forsøge at give de unge nogle timer hver dag. Nogle timer, hvor de er omgivet af mennesker der lader dem være i fred, når det er det der er brug for, som lytter når der er behov for det, som man kan spille X-boks med mens man lader sig opsluge af den umiddelbare spænding, som man kan spise et fredeligt måltid sammen med, som man kan hygge sig sammen med, tage på udflugt med, gå i biografen med. Nogen som kan hjælpe med at glatte konflikter ud, bistå i forhold til myndigheder. Nogen som står på ens side.

Trygheden, friheden og retten til at være sig selv

kan Way Out ikke give de unge, men nogle timer om dagen, hvor de kan få lov at føle sig som verdens centrum uden at være skydeskive.

Frivilligt arbejde har også en værdi

Fra Way Outs start i januar 2004 til projektets slutning i juni 2006, har projektets i alt 59 frivillige udført 8459 timers frivilligt arbejde.

Beregnet som fuldtidsstillinger svarer det til mere end 4 årsværk.

En ikke-uddannet klubassistent på løntrin 15 i København har en årsløn på cirka 225.000 kr.

Det vil sige at projektets frivillige har bidraget med arbejdskraft til en værdi af næsten 1.000.000 kr.

Kaos

Af Ove Lund

Der skal mere end almindelig barnlig glæde og ungdommelig trods til at tåle en cocktail bestående af mangel på omsorg, støtte og anerkendelse og overmål af ligegyldighed, mistillid og nedgørelse. Men det er den cocktail der er blevet serveret for hovedparten af de unge der kommer i Way Out.

Almindelige unge vokser op med en tro på at de har krav på en plads i livet. Way Outs unge er vokset op i mistro og har ikke længere råd til at tro på nogen eller noget. Dertil har skuffelserne været for mange. Stoltheden over faderen der smuldrede, troen på moderen som beskytteren der fik et knæk, glæden der blev mobbet ihjel i skolen, ungdommen der blev kortere end barndommen. Et liv med et maksimum af risici og et minimum af muligheder. Samtidig har samfundets signaler om at gøre det rigtige sat entydige mål og standarder, som deres opvækst og liv ikke har levnet dem mulighed for at leve op til. Resultatet er permanent stress, tidlig udbændthed og ydre og indre kaos. Et kaos der udspringer af mangel på selvtillid og tro på andre mennesker. Et kaos der dominerer personligheden og udspilles i den unges sociale relationer. Et kaos der med den rette samfundsmæssige indsats kunne være blevet bragt på en brugbar formel, men som gennem sine svigt har efterladt de unge uden ønsker til tilværelsen og fremtiden. Et liv præget af mangel på alt. Et liv der udpiner de unge, hvis liv har været invalideret fra begyndelsen.

Det er disse unge der er kommet i Way Out: uddannel-

sesløse, arbejdsløse, hjemløse, med hash- og alkoholproblemer, skrøbelig psyke og mangel på netværk.

Kaos har derfor været Way Outs udfordring. En udfordring der er blevet taget op i form af få, let forståelige og overskuelige spilleregler, et par faste medarbejdere og en stabil og engageret gruppe frivillige. Et sted med en indretning der afspejler de unges forestillinger om et godt hjem. Ordentligt, med fælles aftensmåltider, med mennesker der havde lyst til at snakke med dem, med en rolig, ikke konfronterende og meget social – men ikke invaderende – samværsform. Tomandssnakke, bordfodbold, X-boks, biograftere, fællesspisning, udflugter og rådgivning, når der blev bedt om det, har været dagligdagen i Way Out. M.a.o. et indhold og en struktur der for nogle timer inddæmmede kaos og

gav de unge et åndehul at trække vejret igennem, før de atter selv måtte overtage ansvaret for det store, uforudsigelige, uvenlige og kaotiske liv, som risikerer at blive deres endelige skæbne.

Først eller sidst på måneden

Det gennemsnitlige besøgstal for de første 5 hverdage i måneden ligger på 90 % af det månedlige gennemsnit.

Det gennemsnitlige besøgstal for de sidste 5 hverdage i måneden ligger på 103 % af det månedlige gennemsnit.

don't

get

hurt

Jeg kræver ikke så store ting i livet

Af Helene Hansen

Finsk mand, 29 år

Og være hjemløs, jamen det, hjemløs, det er hårdt at være hjemløs, det koster mere at være hjemløs, end det koster, hvis man har et ordentligt liv, hvis du har arbejde eller bistand, det koster mere at være hjemløs, end det koster at have egen bopæl, man kan også lære sig meget fra at være hjemløs, ikke også, og bo på gaden, man lærer sig meget, og man får lidt hård hud på næsen.

Han er sigøjner fra Finland. En helt almindelig dag for ham begynder kl. 6 om morgenen, hvor han bliver vækket på det herberg, hvor han sover, tager bad, spiser morgenmad. Han tager sin metadon og slapper af, indtil den begynder at virke.

Derefter går han rundt i byen, snakker med forskellige mennesker, finder steder, hvor han kan spise gratis, går på netcafé for at holde en daglig kontakt med sin familie. Han har ikke så meget at lave, da han ikke har noget arbejde. Kl. 21.00 går han tilbage til herberget og spiser og sover.

Lige nu har han det rigtig godt. Han er begyndt i metadonbehandling og behøver derfor ikke at købe sin metadon på gaden mere. Han drikker heller ikke øl mere, da han er begyndt at tage antabus, og så skal han have bistand for første gang. Han lever et

meget mindre stresset liv. Han har fået en bedre kontakt med sin familie og er kommet væk fra stoffer, væk fra gaden, væk fra Istedgade.

Hvis han har problemer, henvender han sig til sin mor eller lillesøster, som bor hjemme, ellers henvender han sig til Way Out eller Fundamentet. Way Out er for ham et meget godt sted, og det betyder meget for ham, at der findes steder som det. Han har fået kontakt med mange mennesker her og fået hjælp. Det er et sted, hvor man kan slappe af, og man føler sig altid velkommen. Det dårlige ved det er, at det er så tæt på Istedgade.

En god dag for ham er, når han har været hjemme og besøge sin familie i Sverige og hygget sig med dem, eller når han er sammen med sine kammerater.

En dårlig dag for ham er, når mennesker ikke kan lade ham være og vil op og skændes med ham eller prøver at få ham til at slås. Han har været voldelig før og vil ikke blive det igen. Han er blevet ældre, er ikke den samme, som han var før. Efter han har været i terapi og behandling er han blevet mere afslappet.

Han syntes ikke, at han er et negativt, men et meget positivt menneske. Han mener selv, at han er god til at snakke med mennesker, er god til at dele sin glæde,

at lytte til andre og hjælpe dem. Han er ikke så god til at hjælpe sig selv. Det er nemmere at fortælle andre, hvad de skal gøre end selv at gøre det.

Fortiden

Det var sådan at, ja, hvis jeg ikke var holdt op med heroin, så havde jeg været død i dag. Lægen i Malmø sagde, at jeg havde 2 måneder tilbage, hvis ikke jeg holdt op. Min krop orkede ikke mere. Jeg spyttede blod hver dag, og så kom der blod i min afføring. De ville åbne min mave og sætte sådan et kateter. Så snakkede jeg med min mor og far. Jeg var meget dårlig over det og tænkte, jeg kommer til at dø. Så gav min mor og far mig penge, så jeg kunne tage herover og begynde metadon. Så det er for metadonen, jeg tog herover.

Han har levet et liv med fængsler og misbrug. Han har været misbruger siden han var 13 år, men startede allerede som 10-11-årig med at ryge på sølvpapir (ryge hash). Senere begyndte han også at fixe. Han har siddet i fængsel i 4-5 år for tyveri, salg af stoffer og for besiddelse af stoffer og for altid at have en kniv på sig.

Han har været hjemløs i 8 år. Han blev hjemløs fordi han var på stoffer. Han havde en lejlighed og et arbejde, men så mistede han sit arbejde på grund af sit stofmisbrug. Han tog på behandlingshjem for første gang, mistede sin lejlighed. Siden røg han ind og ud af fængsler og var på forskellige behandlingshjem.

Siden da har han været på stoffer i så mange år, at der ikke har været nogle, der ville hjælpe ham med at finde en lejlighed.

Familien

Men altså, det er en meget kærlighedsfuld familie, og alle i vores familie er lidt crazy eller gale, hvad skal man sige, på en sjov måde, ikke også, og at vi kan snakke med hinanden og være åbne og ærlige, ikke også, og en dårlig ting, lige nu er en dårlig ting, at en af mine søstre er på stoffer, lige nu, så når hun omtales, så bliver der dårlig energi, og ja.

Han og hans tre yngre søstre er vokset op med en mor, som er finsk og en far, som var sigøjner. Da hans far blev dræbt, giftede hans mor sig med en mand fra Saudi-Arabien. Han er derfor blevet opdraget, som en araber opdrager sine børn, så han er lidt af et miks.

Det er hans familie, der har formet ham til den, han er i dag, med en god opdragelse og ved at være en god familie. Han har en god kontakt til familien. De betyder alt for ham og er det vigtigste i hans liv. Han elsker dem. Uden dem havde han ikke noget at leve for.

Det eneste dårlige ved hans familie er forholdet til hans stedfar, da han på det seneste er blevet fanatisk muslim. De to kan næsten ikke tale sammen mere. Stedfaderen mener ikke, at han ikke lever som en rigtig muslim, og holder derfor

ikke kontakt til ham, som han gjorde før.

Venner

Udover hans familie er der ikke mange, der har en stor betydning for ham. Man kan ikke rigtigt sige, at man har venner, når man er hjemløs. Man går meget alene, og de fleste hjemløse er på stoffer eller drikker, bare for at klare det at være hjemløs.

Dog betyder J, en af hans venner fra han var helt lille, meget for ham. J boede hjemme hos ham, da han var lille, fordi hans forældre var misbrugere. Derfor tog hans mor sig af J, og han blev næsten som en lillebror for ham, derfor betyder J meget for ham. J er i dag på stoffer og bor i Malmø.

Så har han en anden ven fra hans barndom, som har boet i Danmark i 20 år, han får også metadon, men er begyndt at sidemisbruge, så han er lidt langt væk. Han

har dog også nogle venner, som han har kendt, siden han var lille, som aldrig har prøvet stoffer.

Fremtiden

Om 10 år, hvor er jeg om 10 år, lige nu så elsker jeg Danmark, og jeg kommer aldrig til at flytte tilbage til Sverige, så om 10 år, så tror jeg, at jeg stadigvæk bor i Danmark, jeg håber da i København, og jeg har min egen lejlighed og en kæreste, måske børn, og mit eget arbejde og stadigvæk stoffri, jeg kræver ikke så store ting i livet, ikke også, jeg har levet som hjemløs og sådan, misbruger og fængsel og sådan, så er det ikke meget, man vil have fra livet, bare kun nogle ting, bare kun visse ting, ikke også.

Find Holger

Af Klara Michelsen, Ditte-Marie Møller-Nielsen og Lykke Olsen
Frivillige i Way Out

Kan antropologiske metoder anvendes i det frivillige sociale arbejde? Vi så det som en mulighed for at få målgruppen i tale og systematisk indsamle viden om dens adfærd og refleksioner over tilværelsen.

I forsommeren 2004 nedsatte Projekt Way Out en arbejdsgruppe bestående af tre frivillige og en lektor i antropologi, David Karstensen fra RUC, til at lave en mini-antropologisk undersøgelse.

Men først skal man jo finde dem, man vil undersøge...

Dette er en forkortet udgave af artiklen, som kan findes i sin fulde længde på www.fiona-kbh.dk.

FIND HOLGER

Hvordan ser hverdagen ud for en del af vores målgruppe - de unge hjemløse med psykiske og/eller misbrugsproblemer? Hvordan klarer de sig i København?

Spørgsmål som disse var omdrejningspunkt for vores undersøgelse. Det umiddelbare problem, vi stod over for, var at finde frem til dem, som kunne give os svar. Hvor kunne vi finde målgruppen geografisk? Hvordan skiller de ud? Og findes de i det hele taget?

Vi havde en temmelig naiv forestilling om, at vi umiddelbart kunne få øje på målgruppen i mængden. At vores opgave var en afart af børnebogen "Find Holger" – hvor opgaven går på, at hvis man kigger længe nok

på det samme billede, så får man øje på figuren Holger i folkemængden på grund af hans karakteristiske stribede trøje. Vores indgangsvinkel var primært baseret på egne fordomme; billeder af folk, der har boet på gaden igennem flere år – ildelugtende folk med beskidt tøj og soveposen under armen. Vi erfarede,

ikke overraskende, at vores fordomme ikke stemte. Unge hjemløse skiller sig tilsyneladende sjældent markant ud fra mængden. At vores målgruppe ikke umiddelbart skilte sig ud bevirkede, at vi måtte ændre vores strategi for arbejdet med i det hele taget at finde frem til målgruppen. Vi kunne ikke bare pege dem ud på gaden; det er trods alt de færreste, der står på gaden med skilte med teksten "Hjælp - Jeg er hjemløs".

Har I set Holger?

Selv hvis det havde været "nemt" at finde målgruppen på gadeplan, så har selve det at tage kontakt været en helt anden faktor. Vi har alle haft en følelse af, at det har været grænseoverskridende at skulle opsøge og udspørge repræsentanter fra målgruppen. Det har givet en følelse af at sætte folk i bås og at være snagende. Denne følelse har gjort det svært rent faktisk at tage kontakt i første fase. Dog med undtagelse af brugere af Way Out, hvor kontakten allerede var etableret. Vi har så at sige manglet en oplagt "invitation" til at tale med folk, når det har forgået

uden for Way Out regi. I mangel af en invitation har vi indgået aftaler om besøg hos andre væresteder/projekter for målgruppen i København for at komme i kontakt med målgruppen af bagvejen. Dette har været vores primære metode til at finde frem til målgruppen.

Forskelle i atmosfære hos de forskellige tilbud er en af de faktorer, som har gjort størst indtryk. En skala, der i den ene ende rummer projekter, der læner sig op af bz'er-stilen. Hvor det hærgede og det afslappede er i højsædet, hvor møblerne er lappet med gaffa-tape, hvor tilråb som "Drunk punks never die" høres og bliver spurgt ind til på fællesmøder. Og i den anden ende projekter, hvor dagligstue-stilen med lyse møbler er fremtrædende, hvor billeder bliver rettet hvis de hænger skævt, hvor normalitet og "almindelig" hverdag signaleres. Det er nærliggende at drage den konklusion, at en person fra målgruppen ikke ville benytte sig af tilbud der ligger i hver sin ende af atmosfære-skalaen". Det har dog vist sig langt fra at være tilfældet – zapper-tendenser gør sig gældende hos mål

gruppen. Det lader til at de forskellige projekter opfylder forskellige behov, og benyttes ud fra det perspektiv.

"Man bliver fed som hjemløs"

Ovenstående sætning har opnået status af mantra i undersøgelsen. Den er overhørt i en sammenhæng, hvor én fra målgruppen tilbydes en tur ud at spise på en restaurant – vedkommende takker nej med kommentaren om, at "man altså bliver fed som hjemløs", hvis man siger ja til alle de tilbud om mad, der er. En overraskende udmelding, der gjorde indtryk i starten af undersøgelsen. Særligt set i lyset af vores fordomsfyldte optik i starten, hvor vi her kan tilføje: At hjemløse udover at have en sovepose under armen også per definition må være kronisk sultne.

Hvor meget kommentaren har på sig er uvist, men den har bidt sig fast på grund af nogle af de store spørgsmål, som er opstået som resultat af undersøgelsen. Hvem hjælpes? Hvem er der tilbud til? Det er vores klare indtryk, at tilbudene er mange til dem, der oplagt kan defineres som problem bærere: hjemløse, misbrugere og så videre.

Hvem hjælpes?

Et af de spørgsmål, der står tilbage er, om der er lige så mange tilbud til de unge, der har knap så synlige problemer inde på livet – fx dem med "de løse hjem", sociale problemer etc.? De unge, som på sin vis falder imellem tilbudene for de "almindelige unge", og tilbudene for målgruppen for vores undersøgelse. De unge, hvis proble-

mer er henholdsvis for store eller for "små" til de kan rummes i begge typer af tilbud. Unge som måske på sigt får lige så store problemer, hvis ikke de har muligheder for hjælp på det stadie i deres liv, hvor de er nu. Spørgsmålet er opstået på baggrund af udmeldinger fra unge undervejs i undersøgelsesforløbet, der har oplevet, at deres problemer ikke har været "store" nok til at give en adgangsbillet på længere sigt til de projekter, hvor de har henvendt sig for at få hjælp. Hvor tanken om at fingere fx et misbrugsproblem har været inde i overvejelserne som en metode til at åbne dørene.

Den usynlige eksklusion

Da vi gennem vores undersøgelse har haft fokus på de tilbud der findes for undersøgelsens målgruppe, så betyder det samtidig, at vi ikke har overblik over, hvilke tilbud der reelt er til den gruppe af unge, hvis problemer er om ikke mindre så i hvert fald af en anden karakter. Men faktum er, at udmeldinger som disse har skabt stof til eftertanke. Vi er endda nået til, lidt provokerende måske, at stille spørgsmålstejn ved, om nogle sociale projekter er tilbøjelige til at starte op med den samme optik, der styrede vores definition af målgruppen fra starten. At man starter med at skabe tilbud til dem, hvis problemer nemt kan indpasses i traditionelle kategorier som fx hjemløshed og misbrug, og dermed overser og ekskluderer dem, hvis problemer er mere flydende og derfor sværere at definere? Hvis vi tager vores egen indgangsvinkel til valg af frivilligt arbejde med i regnskabet - har vi så selv været styret af en tilsvarende op-

tik? Har vi ikke selv som udgangspunkt valgt at gøre en indsats for dem, hvis problemer er nemmest at få øje på, og er først på sigt blevet opmærksomme på de flydende grænser?

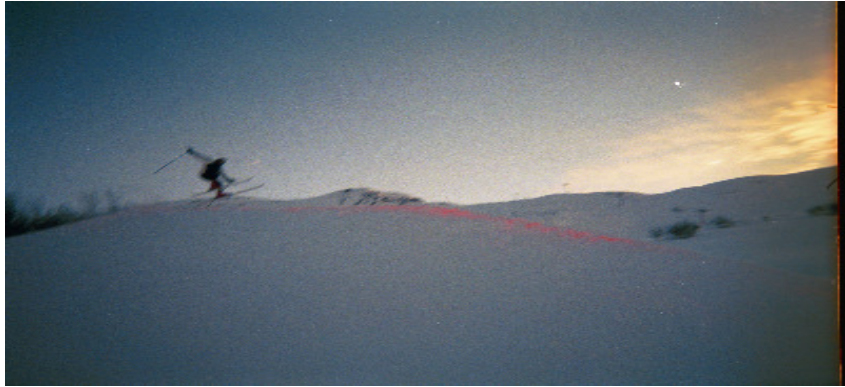
Projekt Way Out

Men hvad er det faktisk vi gør? Way Out kombinerer basale behovsopfyldelse (spise, vaske etc.), hjælp eller henvisninger til andre steder, der kan hjælpe med de problemer, der nu måtte opstå for dem, der besøger Way Out samt muligheden for at deltage i forskellige sociale aktiviteter. De daglige aktiviteter udvikler sig i høj grad impulsivt ud fra, hvad brugere såvel som frivillige har lyst til at foretage sig, og åbner op for at udvikle sociale relationer på baggrund af fælles interesser og gensidig sympati mellem brugere, frivillige og ansatte. Dog har Way Out som projekt i udgangspunktet forestillinger om og retnings linier for, hvad der er hensigtsmæssige aktiviteter, og hvad der er "godt og socialt" samvær. Dette kommer til at sætte rammen for de forskel lige udbud af aktiviteter, men primært udvikles disse på basis af initiativer fra brugerne. Da projektet er henvendt til en målgruppe med væsentlige problemer, så betyder det, at brugerne ikke altid har det overskud, der skal til for at involvere sig i forskellige aktiviteter. Dybest set tilbyder Way Out et sted at være, hvor dagsorden i stor udstrækning sættes på lige fod af brugere, frivillige og ansatte, hvor den personlige kontakt er i centrum – og hvor aktivitetsniveauet afhænger af brugerens overskud.

Dansk mand 25 år

Af Helene Hansen

Jeg er mig selv, jeg er ligeglad med, hvad andre tænker og hvad de syntes om mig, og jeg er egentlig også sådan ligeglad med, hvordan jeg går påklædt, bare jeg har det godt med mig selv, ikke, jeg er ligeglad med, om jeg går i grimt tøj, det tænker jeg slet ikke over, meget afslappet, kan godt lide at sove.

En helt almindelig dag for ham består i at få fat i de første pils. Han går rundt i byen og møder andre mennesker på torve og væresteder, hvor man kan få noget at spise. Går rundt igen og prøver at skaffe nogle penge og få dagen til at gå. Han drikker lidt mere, hænger ud her og der til et eller andet sted åbner. Han skaffer penge til øl og hash ved at samle flasker og sælger Hus Forbi. Han er ikke meget for at gå rundt og betle.

En god dag for ham er, når han støder ind i de rigtige mennesker i stedet for nogle af de mennesker, han ikke gider se.

En dårlig dag er, når man møder de forkerte mennesker, ikke finder nogle flasker, ikke har nogle aviser, når der kun er 4½ kr. i banken og når man ikke kan få dagen til at gå.

Han mener, at det er ham selv, der har haft en betydning for den, han er i dag. Han kan ikke skyde skylden på sin mor eller nogle andre. Han er god til at rende rundt og møde andre mennesker, nogle gange lidt uventet. Han er

god til at lytte og arbejde med sine hænder.

Kanonsvært

Jeg tog en tur på Staden, og så brugte jeg alle mine penge, og så kunne jeg ikke komme hjem. Så tænkte jeg, fuck det, og så mødte jeg nogle flinke folk, som tog sig af mig. Vi lavede en kæmpe stor lejr lidt uden for staden, og så boede jeg der i rimelig lang tid, før jeg blev smidt væk derfra

Lige nu er han ikke rigtig hjemløs, da han fik en lejlighed for ca. 1 år siden, men han har været hjemløs i 4 år. Efter at have mistet sin lejlighed, boede han dels på et værelse på Sundholms herberg, men var mest inde på Staden (Christiania).

Han udviklede et stofmisbrug og begyndt at begå kriminalitet. Han fortæller, at det at være ung og hjemløs på forsorgshjem er kanonsvært. Man kan jo sagtens, men det er ikke helt ligetil, på trods af, at man er ung.

Det er noget skod, det er ikke så fedt, for det var først der, jeg fik sådan rigtig øje på stoffer og sådan noget. De fleste forsorgshjem og

herberger, jeg har boet på, har alle der været på stoffer eller piller eller et eller andet. Det var sådan set også først der, jeg fik øje på det, så det syntes jeg ikke er så fedt

Familien

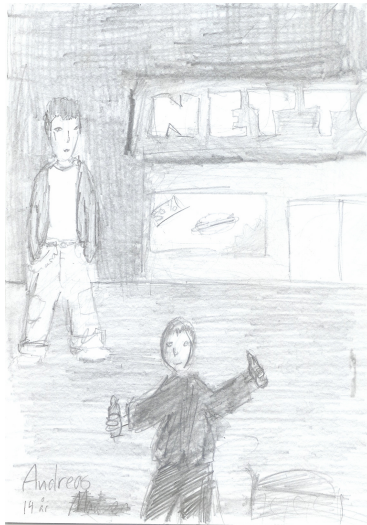
Jeg har været lidt fra og til, for jeg har boet mest hos min mor, men har også boet lidt i plejefamilier og været på behandlingshjem, både i Jylland og da jeg boede ovre i Sverige. Jeg var også oppe midt i Sverige på et tidspunkt og var i behandling. I starten var det meget hjemme, men jeg tror bare, at min mor skulle have lidt aflastning, så jeg kom i aflastningsfamilie først. Det har ikke sådan rigtig været, mig og min mor kan ikke rigtig i længere perioder, så slår det gnister.

Han er vokset op med sin mor og to yngre brødre, den ene er i dag 17 år og den anden er 2 år. I dag har han mest kontakt med sin lillebror på 17 år. Han går til ham, hvis han har problemer, fordi han kan få en rigtig god snak med ham om alt og er 100 % åben over for ham.

Han mener selv, han har fået en meget god opdragelse, fik bare lidt for frie hænder, men, hvis han en dag selv fik et

barn, ville han nok være lidt mere streng, end hans mor var og have lidt mere kontakt med sit barn.

Det gode ved at vokse op hos hans mor var hendes mad, og den madpakke han fik med i skole, hvis han gad tage af sted. Da han var 14-15 år, begyndte han at pjække meget fra skole, og som han selv fortæller det: *Så gik hun [mor] bare ind og åbnede døren, skal du i skole, nej, og så lukkede hun igen, gik ind og gjorde hvad hun skulle, det var okay.*

Det dårlige ved at vokse op hos hans mor var, at hun nogle gange var for flink og ikke rigtig kunne sige, nej, det må du ikke. Da hans mor, efter hun blev forladt af en fyr, blev "vildt nederen" og begyndte at drikke, var det ikke sjovt, han fik meget frie hænder og kunne gøre, hvad han ville.

Grunden til, at han flyttede hjemmefra var: *Jeg stak meget af hjemmefra da jeg, da vi, lige var flyttet over til Sverige, jeg var en bydreng, og det er var midt ude på landet, og jeg kunne ikke klare at være der, så*

jeg tog meget ind til byen, var hos mine venner, og da var jeg 17 eller 18, var aldrig hjemme egentligt, var kun lige hjemme og få noget tøj og få mors mad engang i mellem. Så der omkring en 17-18 år. Det var nok grunden, at vi flyttede ud på landet, det kunne jeg ikke rigtig håndtere, der var så stille og mørkt, jeg savnede bare byen, selvom Tovre i Sverige heller ikke er så stor, det var en by.

I dag taler han en gang imellem kort med sin mor. *Vi ringer til hinanden eller snakker med hinanden, når vi har problemer. Det kunne godt være, at vi på et tidspunkt tog kontakt, hvor det ikke bare var om problemer eller sådan noget.* Nogle gange kan hans mor hjælpe ham med hans problemer, andre gange kigger hun bare dumt på ham og forstår ikke, hvad han mener.

Venner

Udover hans familie, er der tre meget vigtige personer for ham. En er hans "kriminalforsorger". Hun er meget vigtig for ham, fordi hun ordner en masse ting for ham. Hun er god til det, og han snakker rigtig godt med hende. Når han har problemer, går han også til hende, fordi hun som regel kan ordne tingene, som han nogenlunde gerne vil have det. Han nævner også sin gode ven S, som han lærte at kende på Sundholm. Han fikser de ting, som Kriminalforsorgen ikke fikser og kender alt til det liv, han lever. Den sidste er hans socialrådgiver. Det er hende, der har styr på hans økonomi og hvad hans fremtidsplaner skal være. Men som han selv siger:

Min socialrådgiver er jeg lidt forvirret på, for jeg syntes hver gang, jeg ringer eller skal snakke lidt eller ind til møde, så er der en ny, så det er lidt svært.

Way Out betyder også ret meget for ham. Her kan man få en god snak og hjælp, hvis man vil have det. Man kan få noget at spise. Der er afslappende, og man kan få lov til at tænke på noget andet. Man kan komme ud på aktiviteter. Det er i bund og grund rart, at stedet findes.

Fremtiden *De 3 V'er, villa, vovse og Volvo. Jeg vil have et arbejde, et godt liv og en familie. Ikke bare rende rundt.*

Top 20 brugere i 05-06

Af de 20 brugere, der oftest besøgte Way Out i 2005-06

- var mellem 18 og 35 år med et gennemsnit på 25 år
- var 7 kvinder og 13 mænd.
- var de mandlige brugere gennemsnitligt 27 år
- var de kvindelige brugere gennemsnitligt 22 år
- var 9 brugere danskere, 9 europæere, 2 fra et 3. verdensland.
- havde 7 en eller flere forældre der er født i et 3. verdensland.

A Way Out

Af Eline Høgh, Laura Sørensen, Mona Kirkegaard, Louise Larsen, Maya Frederiksen, Sara Christensen – alle studerende på Humanistisk Almen Basisuddannelse på RUC

"Min bedstemor mente jeg var for ung til at have problemer, så jeg slugte dem bare" siger Mark og laver en stor og åbenlys synkebevægelse.

Duften af kaffe spreder sig i rummet. Rundt omkring står der stearinlys og spreder hygge, mens tonerne fra en svensk popdrønning fylder stuen. Vi befinder os på Helgolandsgade, Vesterbro, i København på værestedet Way Out.

Mark er 20 år gammel og hjemløs. For fem måneder siden kom han fra Tyskland til Danmark efter at have læst en artikel om Christiania.

"I Tyskland solgte jeg min Playstation 2 for 65 euro. For de 35 købte jeg billetten til København og resten gik til..." siger Mark med et skælmsk smil, mens han med hænderne former en chillum. Han tilbragte de første måneder i et telt på Christiania. Efter det er blevet for koldt til at sove udendørs, pendler han nu mellem byens mange væresteder. Vi mødte ham i Way Out, hvor han kommer hver dag og mødes med andre unge.

Mark har været gennem lidt af hvert i sin opvækst. Det er ikke en barndom præget af tryghed og kærlighed, der har ført ham til et liv på gaden i dag. "Jeg har aldrig boet hos mine forældre, har aldrig mødt min far, og det kan tælles på en hånd, hvor mange gange jeg har mødt min mor," siger Mark og rækker ud efter cigaretterne. "Min mor gav mig til min bedstemor lige efter fødslen, og her boede jeg så til jeg var 15. Vi flyttede meget, og jeg har derfor gået på mange forskellige skoler. Alle klasser har brug for en person, der er idioten, og folk har brug for én at hakke på, og jeg var altid den fyr - altid. Jeg ved ikke hvorfor," siger han og slår opgivende ud med armene. Det virker som om det for længst er druknet i hans andre problemer.

Hvordan var dit forhold til din bedstemor, da du voksede op? Var hun sød? "Selvfølgelig var min bedstemor en mor for mig. Hmm, sød..." siger Mark og griner lidt nervøst, "... du ved hvordan gamle mennesker er. Jeg boede hos min bedstemor til jeg var 15, og så flyttede jeg til et børnehjem i Köln. Det var min egen beslutning, fordi jeg ikke længere kunne bo hos min bedstemor. Vi råbte hele tiden ad hinanden. Vi havde kun problemer på det tidspunkt - hver dag."

Da Mark flytter på børnehjem, får han for første gang positiv kontakt til

jævnaldrende og voksne. "Det var bedre at være sammen med andre unge mennesker på min egen alder," siger Mark.

Efter tre år på børnehjem flytter Mark i ungdomsbolig, kommer i lære som kok og har alle forudsætninger for at begynde på en mere uproblematisk tilværelse. "Så gik det galt! Jeg skiftede tit job og endte i en stilling som kantinedarbejder til en løn, der ikke kunne betale min husleje."

Mark begyndte at dyrke og sælge pot som supplement til sin ringe løn, hvilket også forværede hans, i forvejen, stigende misbrug.

"Jeg havde kantinejobbet frem til juli måned, hvor jeg læste en artikel i en tysk avis om Christiania. Efter at have læst artiklen tænkte jeg, fuck det! Jeg tager til København. Lige meget med job og lejlighed, jeg skulle bare til København."

Mark er én af de unge, der hyppigt kommer i Way Out. Her får han opfyldt sine mest basale behov; et sted at være samt andre unge at tale med.

"På mange væresteder er der ikke en god stemning. Der er meget støjende og folk råber af hinanden. I øvrigt er der næsten kun narkomaner, så atmosfæren i Way Out er meget mere rar end andre steder. Mit første indtryk af Way Out var, at det var totalt anderledes her – her kan man være."

Vi er alle naboer

Det Europæiske Hus er en metafor for godt naboskab mellem mennesker og lande. For os handler godt naboskab om at hjælpe hinanden, at respektere hinanden og at skabe muligheder med hinanden. Vi ser verden som et fælles hus, hvor vi alle er naboer, der skal leve sammen og være med til at udvikle det gode naboskab. Fordi vi alle har brug for det gode naboskab. Billedligt en slags andelsboligforening, hvor vi hver især har vores egen base, som vi går ud fra, når vi gør noget sammen med naboerne, og hvor dem med de fleste ressourcer giver en ekstra hånd for at udvikle det gode naboskab.

Når vi har hæftet europæisk på huset, er det kun fordi, vores hus ligger der. Og fordi vi i første omgang har valgt at gøre noget sammen med beboerne i dette hus gamle og nye. Uden at udelukke mennesker fra de andre huse i verden: Afrika, Amerika (nord og syd), Asien og Australien. Vi vil også meget gerne gøre noget sammen med dem.

Huset skal vedligeholdes

Nu er der mange opgaver at tage fat på i sådan et hus. Det skal styres, det skal vedligeholdes, der er flytninger, osv. Vi har med Det Europæiske Hus valgt at gøre noget særligt sammen med de mennesker, der flyttes ned i kælderens eller smides helt ud af huset, de såkaldte udsatte grupper, og de, der ikke helt kan få deres liv til at fungere i

huset, de såkaldte samspilramte. Mange gange er der endda en stor overlapning mellem de to grupper.

Hvis det eneste værktøj, du ejer, er en hammer, begynder

ethvert problem at ligne et søm^[i]

Nogen vil sikkert sige, at der jo er mange andre organisationer og offentlige institutioner, der arbejder med de samme grupper, så hvorfor skal vi dog have endnu en humanitær forening som Det Europæiske Hus. Kunne vi ikke bare gøre noget i de andre og store organisationer?

Det gør de fleste af os også. For de laver mange gode indsatser, som vi gerne vil være med til at støtte.

18 år og hjemløs

Det Europæiske Hus blev grundlagt, fordi vi oplevede, at en gruppe rumænske institutionsbørn, som vi med en anden stor organisation havde fået flyttet ud fra de kz-lejr lignende forhold på institutionerne i Rumænien, pludselig ikke længere kunne støttes, fordi de blev 18 år. For så hørte de ikke til den store organisations mandat længere. De unge kunne altså sejle deres egen sø med risiko for at gå til grunde, kriminalitet og prostitution eller blive sendt tilbage til sindssygehospitalerne. Og ingen andre organisationer var interesserede i at gøre noget for disse unge.

Mellem to stole

Denne situation har vi set flere og flere gange. Når menneskene ikke passer ind i de formelle kasser, må de sejle deres egen sø. Med det resultat at de reelt kommer til at sidde mellem to stole ... og det synes vi bare ikke er godt nok. Derfor er Det Europæiske Hus som forening nok også sværere at få hold på, for vi vil arbejde med alle de mennesker, der falder mel-

lem de formelle kasser/kategorier.

Projektet Way Out, der nu afsluttes, er et eksempel på dette. Her har vi forsøgt at gøre noget sammen med unge, der pendler mellem misbrugstilbud og psykiatrien. Men som ingen rigtigt vil have. Det er nemlig de såkaldte dobbeltdiagnoser ^[ii].

- I Albanien, Rumænien, Kosovo og Makedonien har vi været med til at skabe klubhuse^[iii] for mennesker med sindslidelser, så de ikke var tvunget til enten at hensesygne på de psykiatriske hospitaler eller at blive gemt væk hos familien.
- I Polen har vi været med til at skabe et udflytningshus for unge sindslidende.
- I Rumænien har vi skabt bofællesskaber for unge, der som sagt er flyttet ud fra institutionerne.

- I Bulgarien, Rumænien og Rusland har vi været med til at forbedre støtten til unge i ungdomsfængslerne.
- I Hviderusland og Litauen har vi været med til at skabe krisecentre for voldsramte kvinder og børn.

For nu blot at nævne nogle af de projekter, Det Europæiske Hus har arbejdet med.

Den røde tråd

Den røde tråd i alle projekterne er, at de har været et samarbejde med og om mennesker, der ellers ville falde mellem de kasser, de store organisationer og de offentlige systemer opererer ud fra. Derfor er vi heller aldrig gået ind i det deciderede nødhjælpsområde. Og derfor søger vi altid at få integreret de tilbud, vi er med til at udvikle, i de almindelige strukturer, f.eks. krisecentre, bofællesskaber osv. Måske som en selvstændig organisation, måske som en del af det offentliges tilbud. Vi arbejder på denne måde for at sikre den bedst mulige forankring, bæredygtighed og rummelighed.

Det er kun med hjertet, man kan se rigtigt. Det vigtigste er altid usynlig for øjet^[iv] Det Europæiske Hus oplever, at det i disse år især er de sårbare og udsatte unge, der har brug for en støttende hånd, fordi de får den nødvendige støtte gennem de gamle systemers måder at løse problemer på (industriankegangen). Der er brug for at udvikle nye måder at få disse grupper med i oplevelsesøkonomien og nye sociale netværk. Det vil vi gerne arbejde med, f.eks. i projekter for unge lovovertrædere, misbrugere, unge med psykiske problemer, handicappede o.a.

Forskellighed styrker

Men det skal ikke være på en aldersudskillende måde, så andre aldersgrupper ikke kan være med. Vi mener, en indsats skal bygge på at udnytte styrken i forskelligheder på tværs af alder, køn, etnisk og kulturmæssig baggrund. Vi mener også, at gamle mennesker mange steder har brug for en indsats for ikke at henslæbe deres liv under umenneske

Rumænien og uddanne nogle unge til at arbejde på dette felt.

I Peter Plys' ånd

Frem for alt skal Det Europæiske Hus dog være en organisatorisk ramme for mennesker, der har idéer, lyst og mod på at gøre noget og som kan bruge foreningen til at omsætte deres idéer og værdier til praktiske aktiviteter sammen med andre, at være med til at skabe godt nabo-skab. Det Europæiske Hus er og skal være et sted helt i Peter Plys ånd: organisere gør man, før man gør noget, for at det, man gør, ikke skal gå i kludder.

[i] Citat fra Maslow

[ii] Der er nu ved at blive opbygget en ny behandlingssystem-kategori for dobbeltdiagnoser i stedet for at skabe større rummelighed i begge de eksisterende systemer. Vi vil gerne være med til at skærpe forståelsen for at se mennesker som hele mennesker, der får muligheder for og støtte til at bruge de almindelige indsatser.

[iii] Især Anse Leroy, fhv. socialoverlæge, har været en drivende kraft i disse projekter

[iv] Citat fra Antoine de Saint-Exupéry

Bliv medlem af Det Europæiske Hus

Det letteste er at gå ind på www.europeanhouse.org, hvor Du kan melde dig ind.

Det næstletteste er at indbetale kontingentet for 2007 på følgende konto:
Reg. nr. 0258 Kt. 2580063686 (gerne via netbank).

Kontingent: kr. 150,00 pr. år.

Det Europæiske Hus er en privat humanitær organisation, som formidler hjælp til de svagest stillede grupper i Østeuropa og Danmark.

Vi arbejder med at skabe muligheder for de glemte og udsatte grupper. Dem, der ikke laves katastrofe-reportager om, og som det er sværest at skaffe midler til at arbejde med.

Ingen vold, stoffer og seksuel chikane.

Af Ove Lund

Nul vold, stoffer og seksuel chikane er det samlede regelsæt for Way Out. Og det har fungeret godt. Mange har undret sig over, at det ikke er nødvendigt med et mere udbygget regelsæt, men det er der gode grunde til.

For det første, at de unge i Way Out har brug for at få lov at opføre sig normalt. Det kan man ikke, hvis man bliver bundet op på tusinde regler. Især ikke, hvis man er et af den slags mennesker der hele sit liv er blevet ramt i nakken af de andres regler, forordninger og rethaveriskhed. Regler osv. der hele tiden har gjort at de i forvejen udsatte blev gjort endnu mere forkerte. Desuden er bagsiden af enhver regel, at den udfordrer fantasien og trodsen. Især hos unge der aldrig har fået lov at leve op til de standarder de andre hyldede. Og når man ikke må være med, kommer man meget let til at være mod. For dog at bevare noget af sin ret til at bestemme over sig selv.

For det andet, fordi Way Out er et sted der spørger efter de gode sider. Alle har brug for at der bliver spurgt efter ens gode sider, og alle vokser, hvis der bliver spurgt. Men de unge i Way Out er næsten altid kun blevet spurgt om deres dårlige sider. Og det vokser man altså ikke af. Man får svar som man spørger! Hvis man spørger efter det gode er sandsynligheden for at man får det stor. Lige så stor er sandsynligheden for at få det dårlige, hvis det er det man spørger efter.

For det tredje, fordi Way Out er et levende fællesskab, hvor der skal være frihed til at udvikle fællesskabet og hvor retten til at være sig selv er den sociale byggesten. Et sted, hvor man har lov til at spørge, lov til at interessere sig for hinanden, lov til at tage fejl. Et ægte fællesskab kan kun opstå ved at mennesker mødes som mennesker og ikke som regelfetichister.

For det fjerde, femte, sjette, men hvorfor så alligevel de 3 regler? Fordi de er

nødvendige for at alle kan føle sig trygge: voldsmanden, misbrugeren og den prostituerede eller incestofret. For de er blevet gjort til deres egne værste fjender.

Når man ser sig i spejlet ser man kun sig selv.

I Way Out har vi ønsket, at de unge så den de gerne ville være, når de så sig i spejlet. Så den som de andre har nægtet at se og som lever inde bag det umiddelbare spejlbillede.

Rasmus og Michael er to af de frivillige, der har været med længst. Hvad husker de fra projektet? Hvad har ændret sig undervejs? Og hvorfor er netop de blevet i projektet?

Det prøver du bare

Michael: Politiken var meget flydende i starten. For eksempel spørgsmålet om hvem der var målgruppe og hvem der ikke var. Det undrede jeg mig tit over i starten.

Rasmus: Også formålet var flydende. Der var lidt for mange bolde i luften – og ikke altid de rigtige bolde.

Michael: Men det er logisk nok. Det var et nyt koncept for os alle sammen. Hvordan gør vi det her?

Rasmus: Det positive ved det var at man hvis man havde nogle ideer man ville afprøve, blev der næsten altid sagt 'Det prøver du bare'. Og selvom vi selvfølgelig hen ad vejen har lært at nogle ideer bare ikke var gode ideer, så har der hele vejen igennem været opmuntret til at frivillige tager initiativ til aktiviteter.

Michael: Jeg følte også, at de ældre brugere fyldte meget og skræmte de unge væk. På løbesedlerne lovede vi dem et sted at møde andre unge, og så kommer de til et sted, hvor folk er op til 60 år.

Seniormedlemmer

Rasmus: Ideen med senior-medlemmer var god.

Og virkede også godt, selvom de havde deres op- og nedture.

"Projektet begyndte i maj 2004 at stramme op på al-

dersafgrænsningen, sådan at kun 15 til 25-årige kunne benytte projektet som brugere. Dog inviterede vi 4 af projektets hidtidige brugere (som alle var over 30 år) til at blive seniormedlemmer."

Seniormedlemmer var tænkt som en bruger-frivillig hybrid - mennesker som havde den fordel frem for 'almindelige' frivillige at have personlig erfaring med nogle af de livsomstændigheder, der gør sig gældende for målgruppen.

Seniormedlemmer har altså delt baggrund med brugerne, men arbejder på at frigøre sig fra det miljø, som har belastet dem.

Antagelsen var at en status som seniormedlem kunne bidrage til at fastholde og udvikle seniormedlemmernes identitet som "normalt" samfunds-medlem, dvs. med bortfald af ikke-acceptabel adfærd og med en styrkelse af identiteten som et ydende medlem af samfundsfællesskabet.]"

Michael: Ideen med at gøre nogle af de ældre brugere til seniormedlemmer var et mere barmhjertigt alternativ

til bare at smide dem ud, men det er begrænset hvor meget mere de kunne have bidraget med. De ville ikke have været stabile nok til en mentorfunktion.

At bryde isen

[En af de ideer, der fra starten har været vægtet højt er at opbygge relationer gennem fælles aktiviteter.]

Rasmus: Nu har jeg ikke haft lige så mange vagter det seneste års tid, men det føltes som om der var flere aktiviteter i starten.

Michael: Det virkede sådan i hvert fald. Det har været meget afhængig af den enkelte frivillige. Nogle har taget flere initiativer end andre.

Rasmus: Stedet har hele tiden været tegnet af hvilke frivillige, der har været med på et givent tidspunkt.

Rasmus: Det havde måske været en god ide at bruge ressourcerne på flere week endture, og så spare på biografture og lignende. Det er hyggeligt nok, men rykker måske ikke så meget.

Michael: Biografture kan være gode til at bryde isen. Man kan så få en kaffe eller sodavand efter filmen.

Rasmus: En anden grund til at der blev færre aktiviteter hen ad vejen er også, at vi måtte acceptere, at nogle

gange har brugerne ikke lyst eller energi til at lave noget aktivt. Specielt om vinteren. Eller bare hvis det er dårligt vejr. Jeg tror at de længere ture har været gode til at skabe relationer, men jeg tror heller ikke, at der er noget galt med at drikke en kop kaffe med folk og småsnakke.

Willkommen, bienvenue, welcome

[Way Out har haft mange udlændinge – både frivillige og brugere.]

Rasmus: Det har aldrig været et problem med brugere fra forskellige lande.

Michael: Nej, det har været fedt. Der har en sjælden gang været lidt halvracistiske optrin, men det har mere været i form af skældsord, når nogen har hidset sig op.

Rasmus: Jeg tror ikke, at det har haft den store betydning at der har været så mange nationaliteter i frivilligruppen.

Michael: Jeg har aldrig spekuleret over det. Jeg tror, at mange af brugerne har syntes, at det var interessant med udenlandske frivillige. Der har været en stor nysgerrighed.

Rasmus: Kommunikationen har heller ikke været et problem. For de udenlandske frivillige har det også betydet, at man har kunnet klare sig uden at forstå dansk. For de udenlandske brugere har det

sikkert også været godt med en blanding af danske og ikke-danske frivillige. Man føler sig måske mere velkommen, når man ikke er den eneste udlænding, når der er andre udlændinge både blandt brugerne og personalet.

Hjælp eller samvær

[Mandlige frivillige har udgjort 30 % af Way Outs frivilligkorps. Bemærkelsesværdigt nok har de samtidig udgjort 60 % af de frivillige, som har været med mere end et år. Jeg spørger om den kendsgerning at samtlige tre ansatte, såvel som de mest erfarne frivillige er mænd, har betydet noget for stemningen, omgangsformerne og lignende i Way Out.]

Rasmus: Jeg tror ikke specielt, at det har betydet noget i hverdagen. Jeg har ikke bemærket en speciel maskulin kultur.

Michael: Det har jeg heller ikke.

Rasmus: Der har været en overvægt af mænd til sociale arrangementer for frivillige. Hvis man også får dækket et socialt behov, er der også mere grund til at blive.

[Men kan det passe, at det kun handler om det sociale aspekt ved at være frivillige? Kan der ikke være noget i selve den måde, der bliver arbejdet med brugerne, der fastholder mandlige frivillige i højere grad end kvindelige?]

Michael: En forskel er måske at de kvindelige frivillige mere målrettet er kommet for at hjælpe nogle mennesker, der har det svært, og

derfor måske ofte er blevet desillusionerede når det viser sig at være svært og at nogle ikke vil hjælpes. Mange af de mandlige frivillige er tilfredse med at udfylde en social funktion i forhold til brugerne og have det sjovt med dem. Mange af brugerne er spændende at være sammen med.

Rasmus: Mange frivillige er rekrutteret via opslag på uddannelsesinstitutioner som psykologi og pædagogik, så måske er der noget om det [den professionelle interesse]. Jeg har aldrig tænkt over det.

Spiseaftener

7 ud af 10 brugere var med til spiseaften mindst én gang om måneden

5 af 10 besøg i Way Out inkluderer deltagelse i spiseaften.

Spiseaftener er mere populære om vinteren end om sommeren. Om vinteren inkluderer 6 af 10 besøg deltagelse i spiseaften, om sommeren er det kun 3 af 10 besøg.

Frivillige

Set over hele projektet har 20 % af de 59 frivillige været med 12 måneder eller mere – heraf over 40 % af de mandlige frivillige.

Humblebien flyver

Fra alle lande strømmer de til Danmark i disse år. De søger efter "flexicurity". Et særligt dansk fænomen der tilsyneladende sikrer lav arbejdsløshed, overskud på betalingsbalancen, villighed til at betale store skatter og stabilitet på arbejdsmarkedet.

Alle de udenlandske iagttagere, tænketanke og investeringsbanker kigger efter alt det de er vant til at kigge efter: lønniveau, produktivitet, innovationsevne, global orientering osv. Men lige meget, hvor meget de kigger kan de ikke helt få styr på, hvordan humblebien flyver. Der er for meget der efter klassisk økonomisk teori taler imod den danske succes.

Civilsamfundet og frivillighed

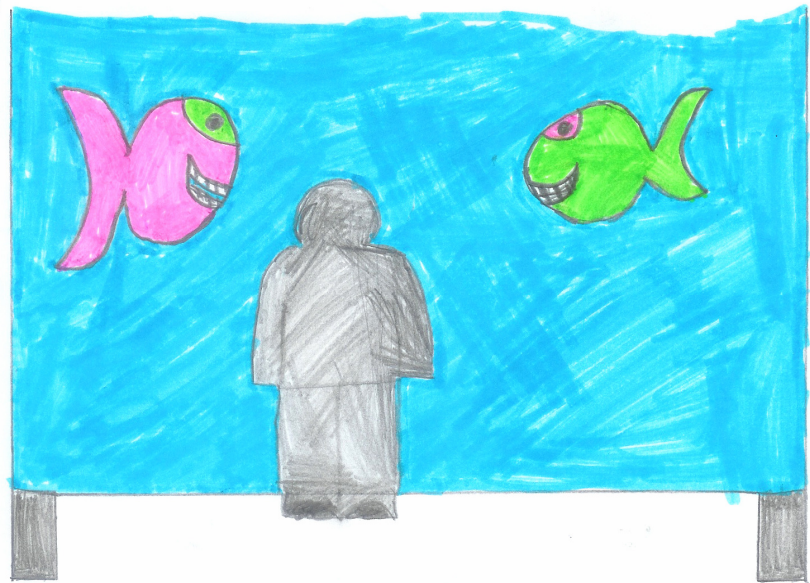
En af de upåagtede, men meget betydende faktorer for det danske samfunds sammenhængskraft og flexicurity er det civile samfunds høje udviklingsniveau, således som det bl.a. kommer til udtryk i det frivillige arbejde.

Ifølge Socialforskningsinstituttet (2004) deltager 35% af befolkningen i frivilligt arbejde, og er ret jævnt fordelt over hele landet.

Ved frivilligt arbejde forstås den indsats, der:

- er frivillig, dvs. at den udføres uden fysisk, retlig eller økonomisk tvang
- ikke er lønnet

eddy
7. A

- er til gavn for andre end én selv og ens familie

Det frivillige arbejde deles ofte op i de tre hovedsektorer: socialt -, politisk - og kultur/idrætsarbejde.

Det frivillige sociale arbejde udgør i bred forstand ca. 30% af det samlede frivillige arbejde. Af de frivillige er halvdelen mænd og halvdelen kvinder.

De frivillige udøver således en meget betydende indsats til gavn for samfundet og understreger civilsamfundets evne til at skabe sammenhæng på tværs af økonomiske, politiske, aldersmæssige og uddannelsesmæssige skel.

Catch 22

Det frivillige sociale arbejde er imidlertid på vej ind i en "Catch 22" i forhold til myndighederne. På den ene

optyldelsen at en del af det offentlige almindelige sociale forpligtelser. Denne balance er skrøbelig – og aktuelt skrøbelig, fordi det offentlige i disse år synes at tendere mod at lade det frivillige sociale arbejde indgå som en kalkuleret del af det offentlige forpligtelser. Hvis dette sker risikerer man let at fratage de frivillige deres legitimitet som frivillige og endnu værre deres troværdighed i forhold til de mennesker der har brug for de frivilliges indsats. Ingen, hverken borgere, frivillige eller samfund kan være tjent med at gøre det frivillige sociale arbejde til en del af den almindelige myndighedsudøvelse. Det er derfor væsentligt at modvirke denne

Kan sorgens dybde måles på skrigets højde?

Af Ove Lund

tendens, hvis det frivillige sociale arbejde skal fastholde sine opgaver og de frivilliges engagement.

Faren kan blive ekstra påtrængende, når de nye storkommuner træder i funktion. Risikoen for at de frivillige sociale organisationer bliver glemt eller forsøges indordnet i det store billede på en uselvstændiggørende måde er realistiske risici. Det er derfor vigtigt, at fastholde og udvikle det frivillige sociale arbejde som en selvstændig civilsamsfundsindsats ved fortsat:

- at være en kritisk og demokratisk med- og modspiller i den samsfunds-mæssige debat
- at være svage samsfundsborgeres talerør

- at være rammen for borgernes medborgerdeltagelse i bred forstand.

Bevar frivilligheden

Flexicurity kræver at der ydes kritiske modsigelser til det etablerede system og at der er mennesker der finder nye veje i socialt arbejde og rykker grænser, opdyrker nyt land og danner nye frivillige fællesskaber.

Det skal med andre ord sikres, at det frivillige sociale arbejde fortsat kan indgå som en kritisk og konstruktiv indsats fra civilsamsfundet med

- De frivillige som havkattede, der yder kritiske modsigelser til det etablerede system.
- De frivillige som stifin-

dere, der finder nye veje, opdager de lurende farer i god tid og får idéer til nye veje i det sociale arbejde.

- De frivillige som nybyggere, der rykker grænserne, opdyrker nyt land og danner nye fællesskaber.

Hvis disse civilsamsfundsopgaver bliver stækket af økonomi- og kvantitetsbetingelser fra statens (storkommunernes) side vil et af de væsentligste bindeled mellem borger og samsfund, mellem almindelige danskere og trængte danskere, mellem hjerte og hjerne blive invalideret. Og så kan det meget snart være forbi med de særlige sociale og etiske bånd og forpligtelser der er grundlaget for flexicurity

Balancen forrykkes

Det er almindeligt at betragte samspillet mellem marked, stat og civilsamfund som bærende for den samfundsmæssige indretning og dynamoen i en demokratisk og nyskabende udvikling. Sådan har det været i mange år, men i de seneste år synes balancen mellem hovedaktørerne at have forrykket sig. Marked og stat er blevet mere enerådende og civilsamfundet er kommet mere og mere i defensiven.

På markedets betingelser

Gennem mange år er det i det frivillige sociale arbejde lykkedes at kombinere frivillig arbejdskraft og frivillige penge ¹. På denne baggrund er der udført meget socialt arbejde, som ellers ikke var blevet til noget. Til glæde for de mennesker der har haft brug for en hånd, - og til glæde for samfundet der har fået løst en række opgaver, som ellers på et

eller andet tidspunkt var endt som yderligere ulykke for den enkelte og en udgift for det offentlige. Denne kombination af frivilligt arbejde og frivillige penge er gennem de senere år kommet under pres, fordi der i stigende grad lægges vægt på de kvantitative aspekter ved vurderingen af det frivillige arbejde.

Kombinationen af civilsamfundets mere defensive rolle og den stigende understregning af de kvantitative dele af det frivillige sociale arbejde risikerer at dræne den ressource de frivillige har udgjort indenfor det sociale område.

Det frivillige sociale arbejde har hidtil i **sig selv** været tilstrækkelig begrundelse for at samfund og private fonde støttede det mangfold af sociale aktiviteter de frivillige udførte og dermed den omsorg for alle samfundets borgere som de frivillige varetog. Denne hidtidige tilstrækkelige be-

grundelse er under pres i disse år. Bl.a. ser Socialministeriet et behov for at gennemføre en proces omkring det frivillige sociale arbejde, der sigter på:

- At indhente viden om, hvordan det er muligt at dokumentere det sociale arbejde der udføres.
- At udvikle indikatorer, der kan
- give viden om, hvor meget der gøres af hvad, og hvad det fører til.
- At vise i praksis, hvordan en frivillig organisation kan blive bedre til at udføre sit eget sociale arbejde gennem udviklingen af et dokumentationssystem ^[iii]

Disse formuleringer kombineret med de seneste års udliciteringer af (frivillige) sociale opgaver tyder på at man er i gang med en markedsføring af det frivillige sociale arbejde, dvs. at det der tidligere for de fleste

frivillige var noget man gjorde, fordi man på den ene eller anden måde følte det som en indre forpligtelse at yde en indsats nu er på vej til at blive et ydre pengereguleret forhold.

Frivillig?

I den frivillige verden har man gennem de senere år talt om 2 slags frivillige: de frivillige og de frivilligt frivillige. De frivillige arbejder i en (som regel) større velgørende organisation der har nogle veldefinerede opgaver i forhold til et indsatsområde der er en fællesforståelse mellem stat (kommune) og frivilligorganisation om skal varetages. De frivilligt frivillige er frivilligverdenens græsrod, det er dem der i vidt omfang opdager nye problemer og udvikler nye metoder til at tackle problemerne med.

Og det er dem øgede succes- og kvantitetskrav først og fremmest vil ramme. Dvs. at de mest engagerede civilsamfundsmedlemmer, nemlig dem der tør gå foran og prøve det uprøvede risikerer at miste lysten til at gå i gang, fordi de ønsker at øve en kritisk indsats og ikke blot være underleverandører til et system de mener er medproducent af de lidelser de ringest stillede borgere udsættes for – og alt for sjældent er en del af løsningen.

De relevante spørgsmål er derfor ikke bare hvem, hvordan, hvor mange og med hvilket resultat, men de mere centrale spørgsmål, som:

- Hvad betyder det at der er en der har tid til at lytte?

- Hvilket indtryk gør et medfølelse ord?
- Kan en varm hånd være hjælpsom?
- Hvordan opstår tillid?
- Er der en der gider være sammen med mig?
- Har jeg noget at give andre?

Kan sorgens dybde måles på skrigets højde?

Spørgsmål som disse tror jeg ikke kan besvares af selv den mest engagerede socialminister, selv det dygtigste managementfirma eller i det hele taget af nogen af dem der ikke til daglig bevæger sig mellem mennesker der har brug for hjælp.

De mest kvalificerede til at besvare spørgsmålet er til syvende og sidst dem der har brug for hjælp. Men de bliver sjældent spurgt om, hvad der er bedst for dem.

[i] Private fonde, ministerielle puljer og EU's Socialfond.
[ii] Citat fra notat udarbejdet af Rambøll Management til Socialministeriet, 2006

Tirsdag den 16. november fik vi besøg af 8.a fra Himmelev skole, som medbragte 4 store flyttekasser med tøj, sko, spil og andre nyttige ting til projektet.

Klassen havde arbejdet med hjemløse i London som tema i engelskundervisningen og var blevet inspireret til at gøre noget for unge hjemløse i Danmark. Klassens lærer, Pia Levring, tog kontakt til os i midten af september måned. Handling fulgte ord: 8.a. delte løbesedler ud på skolen, sendte breve til skolens elever over 13 år og fik også lærere og forældre engageret i projektet.

I midten af november var donationerne sorteret og pakket og klassen drog til Vesterbro.

der i virkeligheden ikke er så anderledes fra klassen.

Samme aften bragte TV2 Lorry et indslag i 19.30-nyhederne og dagen efter bragte Roskilde Dagblad en artikel om mødet. Vi siger mange tak til 8.a.

Besøg på Himmelev Skole
Eleverne havde på forhånd besvaret 13 spørgsmål om hjemløse. Nogle spørgsmål

gættet svaret på, hvilket gav lejlighed til længere diskussioner.

12 elever forbereder et rollespil. Klassen skal arrangere en klassefest. Hvem bestemmer, hvem er medløber, og hvem lyttes der ikke til? Publikum deles op i 12 grupper, der hver især observerer en af eleverne på scenen.

På forhånd havde eleverne tegnet et billede på den ene side af et postkort. Nu skulle de skrive et brev til en hjemløs på den anden side. Der blev trukket lod blandt de elever med flest rigtige svar i Tip 13 og blandt alle postkort.

Alle tegninger i dette nummer af "HUSinformation" er udført af elever fra Himmelev Skole. Vi siger mange tak – og glæder os over den indføling og medfølelse eleverne har haft med de unge hjemløse.

"Shit happens"

var det første en tilfældig dansker fik som indskydelse, da han skulle sige hvilket ord han først kom til at tænke på, når han hørte ordet "hjemløs".

Spørgsmålet er blevet besvaret af 1000 mennesker for at belyse hvilke holdninger almindelige mennesker har til de livsomstændigheder, hjemløse lever under. Indenfor en radius på ca. 500 meter fra Way Outs

Efter afleveringen af gaverne, talte vi om hvorfor Way Out blev startet og hvordan hverdagen ser ud for unge,

kælderlokaler i Helgolandsgade er unge og gamle, indfødte og turister, mænd og kvinder, arbejdsløse og direktører og alle mulige andre blevet spurgt. Blandt de øvrige associationer kan nævnes: Sørgeligt, sur lugt, fuck, trist, fortid, det er syndt, hvad med børn og job, hmm, beskidt, Lugt, bums, stakkel, det er synd, hvor er far og mor? ikke i Danmark, stakkel, frustration, barnevogn, problem, jeg har ondt af dem og noget må gøres for at hjælpe dem, regeringen, havde de fleste elever gættet svaret på og derfor kunne vi nøjes med en kort uddybning af svaret. Andre spørgsmål havde meget få

mangel på kærlighed, Grønland, hjælp!?? sort uheld, typisk, besvær, ungdommens hus/Nørrebro, stakkels mennesker, socialrådgiveren, jeg tænker ingenting, alene, dårlig opvækst, at det er sørgeligt de ikke får hjælp, et dårligt valg, det burde ikke være rigtigt i Danmark, kedeligt, mangel på penge, uansvarlig. ... og mange, mange flere. Faktisk over 1000. Og de blev alle udstillet som kunst på Charlottenborg i 2004.

OG SÅ ER WAY OUT RAPPORTEN SLUT

Af Lise From, kasserer i DEH

Vi taler i denne sammenhæng om en gruppe mennesker, hvis funktionsnedsættelse er af en sådan karakter, at de er afhængige af hjælp døgnet rundt og som igennem mange år har været udsat for en meget ulige behandling, til trods for de muligheder som lovgivningen rummer. Ja vel – de har taget over hovedet og lever under betryggende plejemæssige forhold, men man kan spørge sig selv hvad det er for et liv, de har fået tilbudt, og om det er et liv man vil være bekendt at tilbyde egne børn og familie.

Ifølge Jyllands Posten og Politiken den 24/1 2007 bor der i dag i Danmark 539 mennesker under 60 år og i alt 1178 mennesker under 67 år på plejehjem, dvs. i boliger der er beregnet for stærkt plejekrævende ældre mennesker, hvor mange må formodes at være et godt stykke op i 80'erne.

Ældreboliger/plejehjem er baseret på en tilværelse, værdier og rutiner, der er i overensstemmelse med de behov som stærkt plejekrævende ældre over 65 år formodes

Kan vi være det bekendt? Det danske samfundet forværrer handicappet for 1178 stærkt plejekrævende mennesker under 67 år - og det er for mange!

I dagens Danmark er det et grundlæggende princip, at liv skal bevares for enhver pris hvad enten det drejer sig om nyfødte børn eller voksne der bliver ofre for en trafikulykke eller and. Men hvad er det for et liv der bevares til?

des at have, og først og fremmest tænkt som kommunernes tilbud om bolig til ældre, der på grund af alder ikke længere er i stand til at bo i eget hjem.

I Politiken den 25/1 2007 nedtoner Kommunernes Landsforening problemet med unge beboere på plejehjem til "at skyde gråspurve med kanoner."

Ifølge Tove Larsen, der er formand for KL's Social- og Sundhedsudvalg er kritikken rejst på et fejlagtigt grundlag, og flere af de kommuner, der ifølge Danmarks Statistik skulle have en meget høj andel af folk under 60 år på plejehjem, genkender ikke disse tal.

Antallet af yngre mennesker der bor på plejehjem er (heldigvis) faldet gennem årene. Det blev på en konference i 2004 "Fra Institution til bolig – og retur igen?" som Center for Ligebehandling af Handicappede afholdt i samarbejde med Udviklings- og Formidlingscentret på Handicapområdet (UFC Handicap), Landsforeningen LEV og Socialpædagogernes Landsforbund oplyst, at ca. 1500 yngre i alderen 18 – 65

boede på plejehjem.

Man skal i denne sammenhæng huske på, at der er tale om yngre mennesker, som kommunerne tilsyneladende ikke har kunnet tilbyde andre muligheder, hvilket først og fremmest er egen bolig suppleret med hjælper-ordning. For nogle vil det muligvis være et godt tilbud at kunne bo i amtsligt/kommunalt botilbud hvor der bor jævnaldrende, men hvor tilbuddene naturligvis må være i overensstemmelse med aldersgruppen og derfor af andet indhold og karakter, end i et plejehjem for ældre.

Som ung er man optaget af at udforske tilværelsens muligheder, hvad enten det drejer sig om uddannelses- og karrieremuligheder, kærester mv. Man er kort sagt i den alder, hvor voksenidentiteten skal manifestere sig. Man er på udkig efter alle de udfordringer der er i forbindelse med en personlig udvikling og sammenligner sig med andre jævnaldrende unge. Det gælder også unge/yngre mennesker uanset omfang og karakter af funktionsnedsættelsen og man kan spørge sig selv, hvor meget status det giver blandt jævnaldrende, hvis man fortæller, at man bor i

ældrebolig – nok ikke noget der bidrager til at styrke identitet og livskvalitet.

I dagens samfund er uddannelse og beskæftigelse en stærk faktor i forbindelse med udvikling og identitet. Muligheder, som tilsyneladende ikke tilbydes de unge mennesker, der på grund af deres funktionsnedsættelse er tvunget til at bo i ældrebolig, på trods af at lige muligheder for handicappede gennem mange år har været og stadig er et grundlæggende princip i dansk handicappolitik.

Tove Larsen (KL) nævner, at nogle personer selv kan have valgt at bo på plejehjem for at være tæt på familie frem for at flytte til et egentlig botilbud til handicappede. Det kan selvfølgelig ikke afvises, men det ændrer ikke på at der er stor forskel på behov og tilbud i hverdagen for forskellige aldersgrupper.

Det er i denne sammenhæng ikke afgørende hvilken myndighed der varetager de enkelte opgaver, men at kvalitet og dermed tilbud og muligheder er i overensstemmelse med de muligheder der i øvrigt hersker i samfundet for de pågældende aldersgrupper, hvilket generelt betyder en selvstændig bolig.

Denne kommentar fra Lise From er sendt som åbent brev til alle medlemmer af Folketingets Socialudvalg og Socialministeren.

Der er kommet svar fra flere, blandt andet Socialministeriet, og alle har lovet at være opmærksomme på og inddrage problemstillingen i deres videre diskussioner om unge mennesker, der placeres på plejehjem. Du kan se og følge svarene på DEH's hjemmeside.

Du kan være med til at øge opmærksomheden ved at skrive til dit folketingsmedlem og din kommune.

Generalforsamlingen afholdes den 20. april 2007

Så er det tid igen til at sætte kryds i kalenderen. Det Europæiske Hus generalforsamling afholdes nemlig fredag den 20. april 2007 kl. 18 i København.

Dagsorden står i vedtægterne, der findes på DEH's hjemmeside.

Har du forslag til generalforsamlingen bedes du sende/e-maile dem til Det Europæiske Hus (se bagsiden). De skal være fremme senest den 15. marts 2007.

Gadebillede fra Minsk, Belarus

Udenrigsministeriet har bevilget støtte til DEH's projektaktiviteter 2007 i Belarus, som vi fortalte om i HusInformation nr. 4 -2006. Der er meget at gøre under svære betingelser, nu hvor projektet går i gang.

I slutningen af marts 2007 afholder Udenrigsministeriet et 2-dages seminar for alle organisationer, der arbejder med Naboskabsprogrammet i Belarus, og vi ser frem til at kunne samarbejde med andre organisationer på tværs af indsatsfelter.

Foto: Ioan Avramoiu, februar 2007

ILEANA I CRAIOVA

Ileana er nu 29 år og 1,40 m høj. Hun var et af de børn, der flyttede med ud fra det psykiatriske hospital i Poiana Mare. I dag hjælper hun til med at passe de 2 spastiske brødre i lejligheden i Craiova, Rumænien. Hun får en beskeden pension på 25 Euro om måneden, så det ville være godt med en sponsor til et skånejob. Det findes ikke i Rumænien.

Bagsmækken

X

Alle synes at kunne se, at den måde vi i Danmark behandler afviste asylansøgere børn og unge - og for den sags skyld deres forældre - er ynkelig. Hvad enten vi sender dem hjem eller vi har dem boende som burhøns i lejrene (bare tænk på navnet lejre). Ingen kan være det mindste forbavset over, at mennesker under disse betingelser bukkes psykisk under - da slet ikke når de i forvejen har levet under mange års stress, før de kom til Danmark.

Derfor er det godt, at der er kommet en gryende forståelse for, at sådan kan man ikke gøre med mennesker. Vi er nødt til at gøre noget for mennesker, der lever under umenneskelige vilkår!

Derfor er det godt, at man nu også taler om at støtte både de konkrete mennesker, der har haft kontakt med Danmark, og at støtte udviklingen af et behandlings- og støtte-tilbud i Kosovo.

Det Europæiske Hus har med psykiater *Anse Leroy* i spidsen forsøgt at gøre opmærksom på dette. Vi har været med til at skubbe et klubhus for sindslidende mennesker i Pristina i gang - uden at kunne få danske penge til det. I klubhuset støtter medlemmerne hinanden med henblik på at komme sig og komme ud på arbejdsmarkedet igen. Bl.a. ved undervisning. Det er svært i et land, hvor der er en enorm arbejdsløshed, hvor der er tradition for en nærmest brutal hospitalisering af sindslidende, og hvor de sindslidende prioriteres absolut nederst i alle henseender - også offentlig finansiering.

Det Europæiske Hus har også arbejdet i Albanien mere end 10 år med at udvikle støtten til sindslidende - og på en måde, så de sindslidende ikke invalideres permanent af indespærring i psykiatriske hospitaler.

Igen har vi især støttet etableringen og udviklingen af et klubhus, i Tirana. Men siden 1999 har det ikke været muligt at hente støtte fra hverken den danske regering eller EU.

Derfor er der for os heller ikke noget mærkværdigt i, at der ikke er tilbud til de afviste asylansøgere, vi sender ud af Danmark. Det mærkelige er, at man ikke har ville gøre noget, før det kommer i TV og selv en minister ikke længere kan (bort)forklare, at det er en umenneskelig behandling, Danmark står bag.

En aktivistisk udenrigspolitik, sådan hedder det vist, kan ikke kun betyde, at Danmark bliver i stand til at sende flere soldater rundt i verden. Noget der koster masser af penge. Det må også betyde, at Danmark styrker sin indsats omkring de mennesker, der er eller kommer i klemme, når samfund brydes op og forandres. Og Danmark burde især fokusere på de udsatte grupper - som f.eks. sindslidende og deres familier. Ikke mindst børnene.

Enhver med blot en lille viden om sindslidelser ved, at det kan tage tid at komme sig - og at det er vigtigt, at familien hjælpes til at kunne fungere videre. I Kosovo betyder det også, at vi skal være med til at skabe flere klubhuse og ikke kun sengepladser, at få nogle (sociale) virksomheder til at fungere, osv. Og at vi skal være med til at påvirke EU til at støtte op om dette.

Det Europæiske Hus vil gerne være med til at tage fat på dette arbejde med afviste asylansøgere i Kosovo og andre steder.

Det Europæiske Hus

Uraniavej 5
1878 Frederiksberg C

Kontor: (efter kl. 15)
Helgolandsgade 10,

Tlf. 3324 3720/
Fax 3324 3726

Email: post@europeanhouse.org
Hjemmeside:
www.europeanhouse.org

Giro: 424-6608
BG-bank: Reg. 0258
Kt. 2580063686

Nr. 1 - februar 2007
HUSinformation

Redaktion af dette nummer:
Henrik Haubro

Redaktion af Way Out rapport:
Ove Lund og Henrik Olsen

SPØRGE-JØRGEN'S HJØRNE

- Hvorfor hedder foreningen dog DET EUROPÆISKE HUS? Det er da et mærkeligt navn...

Det korte svar er: fordi vi især arbejder i Europa, og fordi vi ser samfund som et hus, hvor der skal være plads til alle. Det handler om godt naboskab, hvor vi gør brug af hinandens talenter, kunnen og hjælp.

Det særlige ved DEH er, at vi vil gøre noget for, at det gode naboskab også omfatter udsatte mennesker. Dem, de andre ikke vil lege med... især blandt unge.

ERROR: stackunderflow
OFFENDING COMMAND: ~

STACK: